

Ситник Олександр Іванович

# Соціальна політика як інструмент забезпечення сталого розвитку держави

УДК 352.07:314.1

DOI [https://doi.org/10.24195/2414-](https://doi.org/10.24195/2414-9616.2025-5.11)

9616.2025-5.11

Стаття поширюється на умовах ліцензії

CC BY 4.0

Ситник Олександр Іванович

кандидат політичних наук,

доцент кафедри соціогуманітарних технологій

Луцького національного технічного університету

вул. Львівська, 75, Луцьк, Україна

ORCID: 0000-0001-8106-7482

Актуальність дослідження обумовлена сучасними соціально-економічними викликами, зокрема трансформацією державних інститутів, цифровізацією суспільства, наслідками повномасштабної агресії та необхідністю забезпечення сталого розвитку України. Соціальна політика виступає ключовим інструментом державного управління, здатним впливати на соціальну згуртованість, розвиток людського капіталу та створення умов для рівноправного доступу населення до соціальних послуг. У післявоєнний період її роль особливо актуальна, оскільки державі необхідно не лише підтримувати існуючі соціальні гарантії, а й формувати проактивні механізми соціальної інтеграції, стимулювати розвиток людського потенціалу, модернізувати систему соціального захисту та забезпечувати взаємодію з громадянським суспільством і міжнародними партнерами.

Мета дослідження полягає у комплексному аналізі соціальної політики України як інструменту забезпечення сталого розвитку держави, визначенні її ефективних напрямів удосконалення та формулюванні науково обґрунтованих рекомендацій щодо інтеграції соціальної політики з принципами сталого розвитку.

Методологічну основу дослідження складає комплекс наукових підходів, серед яких системний, структурно-функціональний та інституційний підходи, що дозволяють розглядати соціальну політику як цілісну систему державного управління та оцінювати взаємозв'язок її елементів у забезпеченні соціальної стабільності та розвитку людського потенціалу. Для аналізу використано методи дослідження нормативно-правових документів, стратегічних програм та планів соціальної політики України, національних і міжнародних звітів, статистичних даних, а також практичний аналіз реалізації Цілей сталого розвитку ООН і Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року.

Результати дослідження показують, що соціальна політика України поступово переходить від реактивного підходу до моделі «соціальних інвестицій», коли підтримка спрямовується на підвищення людського потенціалу, освіти, перекваліфікацію та інтеграцію громадян у соціально-економічне життя. Виділено основні напрями удосконалення соціальної політики: модернізація системи соціального захисту, цифровізація соціальних послуг та активне залучення громадянського суспільства і міжнародних партнерів. Запропоновано інтеграційний підхід до соціального управління, у якому держава, громади та громадські ініціативи взаємодіють у синергії для забезпечення сталого соціального розвитку у післявоєнний період. На основі проведеного аналізу сформульовано науково-обґрунтовані рекомендації щодо підвищення ефективності соціальної політики, посилення соціальної згуртованості та реалізації принципів Цілей сталого розвитку у національній практиці.

**Ключові слова:** соціальна політика, сталий розвиток, людський капітал, цілі сталого розвитку, соціальна згуртованість.

**Вступ.** Соціальна політика виступає одним із провідних інструментів державного управління, спрямованих на забезпечення соціального благополуччя населення, соціальної згуртованості та формування умов для рівноправного доступу до ресурсів і послуг. У сучасних умовах глобалізаційних трансформацій, цифровізації суспільства та викликів післявоєнного відновлення, роль соціальної політики у забезпеченні сталого розвитку держави набуває особливої актуальності. Соціальна політика не обмежується лише механізмами соціальної підтримки або компенсації, а виступає комплексним інструментом, який поєднує соціальні гарантії, розвиток людського потенціалу та стимулювання соціальної інтеграції, забезпечуючи довгострокову соціальну стабільність.

В умовах України ця проблема є надзвичайно актуальною через масштабні наслідки повномасштабної агресії, руйнування інфраструктури, внутрішнього переміщення населення, демографічних та економічних викликів. Соціальна політика

в такому контексті повинна трансформуватися від моделі реактивного реагування на кризові явища до проактивної моделі «соціальних інвестицій», коли державна підтримка спрямовується на розвиток людського потенціалу, освіти, перекваліфікацію та інтеграцію громадян у соціально-економічне життя.

На сучасному етапі необхідно, щоб соціальна політика була інтегрована з економічними та екологічними напрямами державної стратегії, оскільки сталий розвиток передбачає збалансовану взаємодію всіх трьох вимірів: економічного, соціального та екологічного. Інтеграція національних пріоритетів з міжнародними зобов'язаннями, зокрема Цілями сталого розвитку (ЦСР) ООН та Цілями сталого розвитку України на період до 2030 року, створює нормативно-правову та інституційну основу для модернізації соціальної політики та підвищення її ефективності у післявоєнний період.

**Мета дослідження** полягає у комплексному аналізі соціальної політики України як інстру-

менту забезпечення сталого розвитку держави, визначенні її ефективних напрямів удосконалення та формулюванні науково-обґрунтованих рекомендацій щодо інтеграції соціальної політики з принципами сталого розвитку.

**Методи дослідження.** У дослідженні соціальної політики України як інструменту забезпечення сталого розвитку держави застосовано комплекс наукових методів, що дозволяють здійснити всебічний аналіз теоретичних і практичних аспектів проблеми. Зокрема, системний підхід дав змогу розглядати соціальну політику як цілісну систему державного управління, у межах якої взаємодіють державні інститути, програми та нормативно-правові акти, спрямовані на забезпечення соціальної згуртованості, захисту вразливих груп населення та розвитку людського капіталу. Структурно-функціональний підхід дозволив проаналізувати елементи соціальної політики та їхні функції у формуванні соціального виміру сталого розвитку, зокрема забезпечення соціальної справедливості, доступу до освіти, охорони здоров'я та гідної праці. Крім того, застосовано інституційний підхід, який дозволив оцінити роль державних органів, місцевих громад та громадських організацій у реалізації соціальних програм, а також ефективність координації між ними в контексті досягнення Цілей сталого розвитку.

**Результати.** Соціальна політика виступає невід'ємним елементом системи державного управління та спрямована на забезпечення умов життєдіяльності населення, соціального захисту, рівноправного доступу до ресурсів та послуг. А. Солнишкіна [7] соціальну політику розглядає як сукупність політичних рішень, програм, заходів державних і недержавних інституцій, які мають на меті пом'якшення соціальних ризиків, сприяння соціальній інтеграції, захисту вразливих груп населення та підвищення якості людського капіталу.

З одного боку, соціальна політика є інструментом реалізації державних соціальних гарантій, соціальної справедливості та солідарності. З іншого – вона виступає механізмом регулювання соціальних відносин, соціальної складової економічного розвитку та підтримки суспільної стабільності. Наприклад, Т. Калашнікова, І. Герасименко [1] соціальну політику розглядають як елемент системи управління соціальними процесами, який безпосередньо впливає на стійкість українського суспільства.

Методологічно соціальна політика формується через поєднання наукових підходів: системний аналіз, інституційний підхід, структурно-функціональний підхід, підхід соціальної якості. Зокрема, Н. Спасів, Г. Кулина, Н. Лубкей [8] наголошують на тому, що соціальна політика повинна враховувати інституційні рамки, моделі соціальної держави, соціальні партнерства як інструменти реалізації.

Концепція сталого розвитку має кілька вимірів: економічний, екологічний та соціальний. Соціальний вимір сталого розвитку підкреслює цінність людського благополуччя, справедливості, соціальної інтеграції, доступу до освіти, охорони здоров'я, гідної праці, зменшення нерівності [14].

Згідно з документацією Департаменту економічних та соціальних справ ООН [12], політики реалізації Агенди 2030 вимагають цілісного підходу, що включає підсилення соціального виміру сталого розвитку – зокрема надання рівного доступу до якісної освіти, охорони здоров'я, забезпечення належних умов праці, соціального захисту та участі в суспільному житті.

Т. Кетшау [11] соціальний вимір сталого розвитку розглядається як нормативна база соціальної справедливості, де соціальна сталість або сталий соціальний розвиток, це «дві сторони однієї монети», де структурою виступає модель соціальної справедливості як нормативна основа. Соціальний вимір сталого розвитку означає, що економічне зростання і екологічна збалансованість не є достатніми самі по собі – лише коли забезпечено справедливий розподіл благ, включення всіх груп населення, соціальну згуртованість та створення умов для реалізації кожної особистості, можна говорити про дійсно сталий розвиток [10].

Соціальна політика і сталий розвиток мають тісний взаємозв'язок: соціальна політика виступає інструментом реалізації соціального виміру сталого розвитку, а сталий розвиток формує орієнтири, цілі й критерії, які соціальна політика має враховувати.

По-перше, соціальна політика спрямована на забезпечення людського капіталу, благополуччя та соціальної згуртованості, ключових елементів сталого розвитку. У своєму дослідженні І. Калашнікова, І. Герасименко зазначають, що провідним ресурсом держави є людина та соціальний капітал, а якісність людського потенціалу є ключем до конкурентоспроможності держави [1, с. 59–60].

По-друге, сталий розвиток встановлює межі й орієнтири для соціальної політики: наприклад, глобальна ціль (як Ціль 1: подолання бідності) – впровадження національно відповідних систем соціального захисту та поверховості покриття (SDG 1.3), прямо формує завдання соціальної політики [12].

Соціальну політику можна розглядати як інструмент забезпечення сталого розвитку держави: вона реалізує соціальний вимір сталого розвитку через конкретні державні рішення, встановлює соціальні гарантії, сприяє підвищенню людського та соціального капіталу, знижує соціальні ризики і невизначеність. У свою чергу, орієнтири сталого розвитку (економічні, екологічні, соціальні) задають рамки, в межах яких соціальна політика має діяти, зберігаючи баланс між розвитком, справедливістю та довговічністю.

В українських умовах роль соціальної політики як механізму сталого розвитку є особливо актуальною. За часів трансформації, війни та післявоєнного відновлення необхідно не просто підтримувати існуюче, а формувати такі соціальні інституції, які б були проактивними, а не лише компенсаторними. Соціальна політика повинна орієнтуватися на активізацію людського потенціалу, створення комфортного середовища для розвитку, а не тільки на захист від бідності. Також важливо, щоб вона була інтегрована з економічною і екологічною політиками, оскільки сталий розвиток вимагає системного підходу.

В контексті України також необхідно враховувати:

- модернізацію моделей соціальної політики, які адаптовані до воєнного та поствоєнного часу;
- підвищення інституційної спроможності держави та громади у сфері надання соціальних послуг;
- розвиток соціальної інфраструктури, людського капіталу та соціальної згуртованості як головних конкурентних переваг.

Соціальна політика й сталий розвиток мають бути невід’ємно пов’язані – лише тоді держава зможе не просто відновитися, а розвиватися з урахуванням майбутніх поколінь.

Україна формує національні орієнтири в сфері сталого розвитку через низку нормативно-стратегічних документів, які поєднують міжнародні зобов’язання із внутрішніми політичними пріоритетами. Зокрема, Указ Президента України від 30 вересня 2019 р. № 722/2019 [5] затверджує Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року та визначає їх як орієнтир для розроблення прогнозних і програмних документів на національному рівні. Цей документ створив юридично-політичну рамку для інтеграції ЦСР у секторні стратегії та політики.

Провідним інструментом моніторингу та звітування став Добровільний національний огляд (VNR) [13], який представляє системну оцінку просування до ЦСР, виявляє «вузькі місця» та пріоритетні напрями політики. VNR і суміжні національні доповіді використовуються для корекції політик і підвищення координації між центральними органами влади, міжнародними партнерами та громадянським суспільством.

Інституційно відповідальність за реалізацію соціальних аспектів ЦСР розподілена між Кабінетом Міністрів, Міністерством соціальної політики, Мінфіном, МОЗ, МОН та іншими органами. Міністерство соціальної політики систематично затверджує стратегічні плани діяльності, які прив’язуються до бюджетного циклу та враховують цілі сталого розвитку (наприклад, Стратегічний план Міністерства соціальної політики на 2022–2024 роки [3]). Окремі розпорядчі акти Уряду 2024 р. посилюють вимоги

до звітності й операційних планів щодо реалізації Стратегії сталого розвитку, що свідчить про прагнення держави забезпечити інституційну відповідальність та регулярний моніторинг.

За період імплементації національних стратегій та VNR-звітів Україна досягла помітних результатів у низці індикаторів (наприклад, покращення доступу до окремих соціальних послуг, просування реформ у сфері охорони здоров’я та освіти, створення нормативної бази для інтеграції ЦСР у національні документи) [13]. Однак масштабні виклики пов’язані з руйнівними наслідками повномасштабної агресії: значні руйнування інфраструктури, масові внутрішні переміщення, збільшення потреб у соціальній підтримці й одночасне зниження економічної бази для фінансування програм. Ці фактори істотно ускладнюють досягнення багатьох ЦСР у встановлені терміни та вимагають перегляду пріоритетів та посилення зовнішньої допомоги.

Основні виклики в післявоєнний період можна згрупувати так:

1. Фінансова стійкість і орієнтація бюджетів на пріоритети відновлення.
2. Реінтеграція населення (переселенці, ветерани) в економічне та соціальне життя.
3. Відновлення й модернізація інфраструктури освіти та охорони здоров’я.
4. Посилення інституційної спроможності для оперативного реагування й моніторингу результатів.
5. Координація з міжнародними партнерами і донорськими програмами для забезпечення ресурсів і експертизи при відновленні. Національні документи останніх років і постанови Уряду підкреслюють необхідність щорічного звітування і розроблення операційних планів реалізації Стратегії сталого розвитку, що демонструє прагнення підвищити керованість процесу відновлення.

Аналіз сучасної соціальної політики України в контексті досягнення Цілей сталого розвитку показує, що держава поступово переходить від реактивного до проактивного підходу в соціальному управлінні. Проте воєнні події, демографічна криза, внутрішнє переміщення населення та зростання рівня бідності створюють нові виклики для соціальної сфери. Відтак виникає потреба у модернізації системи соціального захисту, впровадженні цифрових інструментів управління та розширенні ролі громадянського суспільства в процесі соціальної підтримки та відбудови. У цьому контексті удосконалення соціальної політики має ґрунтуватися на поєднанні національних пріоритетів із принципами сталого розвитку, визначеними у Цілях сталого розвитку України на період до 2030 року [5] та оновлених соціальних стандартах Європейського Союзу, зокрема плану дій Європейського стовпа соціальних прав [9].

Модернізація соціальної політики України передбачає трансформацію системи соціального

забезпечення на засадах інноваційності, адресності та відкритості. У процесі післявоєнного відновлення держава має забезпечити не лише компенсаційні функції, але й стимулювати людський розвиток, інклюзію та рівність можливостей.

Основними напрямками виступають:

- структурна модернізація соціального захисту;
- цифровізація соціальних послуг;
- активізація участі громадянського суспільства та міжнародних партнерів.

Для комплексного розуміння цих напрямів наведено табл. 1.

Сучасна соціальна політика України має перейти від моделі «допомоги у кризі» до моделі «соціальних інвестицій», коли державна підтримка спрямовується на підвищення людського потенціалу, освіту, перекваліфікацію та працевлаштування. У цьому контексті цифровізація є не лише технічним інструментом, а й умовою прозорості, довіри та залучення громадян до процесу управління. Провідним елементом є розширення співпраці з громадськими організаціями, які під час війни довели здатність швидко реагувати на потреби населення. Створення гібридної системи соціального управління, де держава, громади та громадські ініціативи діють у синергії, може стати основою сталого соціального розвитку у післявоєнний період.

**Висновки.** Соціальна політика є невід'ємною складовою державного управління та виступає ключовим інструментом реалізації соціального виміру сталого розвитку. Вона забезпечує умови для формування людського капіталу, підвищення соціальної згуртованості та справедливого доступу населення до соціальних послуг, сприяє соціальній інтеграції вразливих груп та зміцненню соціальної стабільності держави.

Теоретико-методологічний аналіз показав, що соціальна політика і сталий розвиток перебувають у тісному взаємозв'язку: соціальна політика реалізує соціальні орієнтири сталого розвитку, а стратегічні цілі сталого розвитку формують рамки й критерії, яким має відповідати соціальна політика. Соціальний вимір сталого розвитку включає справедливий розподіл благ, доступ до освіти та охорони здоров'я, створення гідних умов праці та підвищення людського потенціалу.

Аналіз сучасного стану соціальної політики України показав, що держава поступово переходить від реактивного підходу до проактивної моделі соціального управління, інтегруючи національні пріоритети з міжнародними зобов'язаннями, зокрема Цілями сталого розвитку ООН та Цілями сталого розвитку України на період до 2030 року. Впроваджено нормативно-правові й інституційні механізми моніторингу, координації та оцінки результатів соціальних програм, проте війна, демографічна криза та масові внутрішні переміщення населення створюють нові виклики для соціальної сфери.

Основними напрямками удосконалення соціальної політики є модернізація системи соціального захисту, цифровізація соціальних послуг та активне залучення громадянського суспільства і міжнародних партнерів. Впровадження цих напрямів дозволяє підвищити ефективність використання бюджетних коштів, забезпечити прозорість і доступність соціальних послуг, а також стимулювати розвиток людського потенціалу як основи сталого соціального розвитку. Для забезпечення довгострокової соціальної стабільності та сталого розвитку держави необхідно інтегрувати соціальну політику з економічними та екологічними напрямками державної стратегії, створювати гібридну систему соціального управління, у якій держава,

Таблиця 1

**Основні напрями удосконалення соціальної політики України як інструменту сталого розвитку**

| Напрямок                                                      | Зміст і ключові заходи                                                                                                                              | Очікувані результати                                                                                                 | Документи                                             |
|---------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|
| Модернізація системи соціального захисту                      | Реформування механізмів надання допомоги; перехід від категоріального до адресного принципу; посилення ролі місцевих органів у соціальних програмах | Підвищення ефективності використання бюджетних коштів; зменшення рівня бідності; посилення соціальної справедливості | Постанова КМУ від 14 квітня 2021 р. № 404.            |
| Цифровізація соціальних послуг                                | Впровадження е-послуг у сфері субсидій, пенсій, пільг; використання технологій ШІ та блокчейну для обліку соціальних виплат                         | Зменшення бюрократії, підвищення прозорості, зручності та доступності для громадян                                   | Розпорядження КМУ від 31 грудня 2024 р. № 1351-р.     |
| Залучення громадянського суспільства та міжнародних партнерів | Розвиток соціального партнерства; підтримка НУО, волонтерських та благодійних ініціатив; грантові програми ЄС та ПРООН                              | Розширення участі громадянськості; підвищення соціальної згуртованості; посилення міжнародної інтеграції             | Програма ПРООН із підвищення стійкості та відновлення |

*Джерело: сформовано автором на основі [2; 4; 6].*



громади та громадські ініціативи діють у синергії, а також постійно адаптувати соціальні інструменти до нових викликів післявоєнного часу.

#### ЛІТЕРАТУРА:

1. Калашнікова Т., Герасименко І. Соціальна політика як чинник забезпечення життєстійкості держави. *Демографія та соціальна економіка*. 2024. Т. 57. № 3. С. 59–78. DOI: <https://doi.org/10.15407/dse2024.03.059> (дата звернення: 29.10.2025)
2. Про затвердження Положення про Єдину інформаційну систему соціальної сфери: Постанова КМУ від 14 квітня 2021 р. № 404. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/404-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 29.10.2025)
3. Про затвердження Стратегічного плану діяльності Міністерства соціальної політики України на 2022 бюджетний рік і два бюджетні періоди, що настають за плановим (2023–2024 роки): Наказ Міністерства соціальної політики України від 11.02.2022 № 90. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0090739-22> (дата звернення: 29.10.2025)
4. Про схвалення Стратегії цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025–2027 роках: Розпорядження КМУ від 31 грудня 2024 р. № 1351-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1351-2024-%D1%80#Text> (дата звернення: 29.10.2025)
5. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України 30 вересня 2019 року № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/722/2019> (дата звернення: 29.10.2025)
6. Програма ПРООН із підвищення стійкості та відновлення. UNDP. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/prohrama-proon-iz-pidvyshchennya-stiykosti-ta-vidnovlennya> (дата звернення: 29.10.2025)
7. Солнишкіна А. Соціальна політика: теорія, методологія та практичні аспекти викладання та впровадження в професійну діяльність соціальних працівників. *Social Work and Education*. 2024. №1 (11). С. 145–159. DOI: <https://doi.org/10.25128/2520-6230.24.1.12> (дата звернення: 29.10.2025)
8. Спасів Н., Кулина Г., Лубкей Н. Соціальне партнерство як імператива соціально-економічного розвитку України. *Вісник економіки*. 2021. № 3. С. 8–19. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2021.03.008> (дата звернення: 29.10.2025)
9. European Pillar of Social Rights Action Plan. European Commission. 2021. URL: [https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/european-pillar-social-rights-building-fairer-and-more-inclusive-european-union/european-pillar-social-rights-action-plan\\_en](https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/european-pillar-social-rights-building-fairer-and-more-inclusive-european-union/european-pillar-social-rights-action-plan_en) (дата звернення: 29.10.2025)
10. Implications for Social Development. Department of Economic and Social Affairs United Nations. 2025. URL: <https://www.un.org/en/desa/implications-social-development> (дата звернення: 29.10.2025)
11. Ketschau T.J. Social sustainable development or sustainable social development – two sides of the same coin? The structure of social justice as a norma-

tive basis for the social dimension of sustainability. *International Journal of Design & Nature and Ecodynamics*. 2017, Vol. 12, Issue 3, pp. 338–347. DOI: 10.2495/DNE-V12-N3-338-347 (дата звернення: 29.10.2025)

12. Social Development for Sustainable Development. Department of Economic and Social Affairs United Nations. 2025. URL: <https://social.desa.un.org/2030agenda-sdgs> (дата звернення: 29.10.2025)

13. Voluntary National Review. The first Voluntary National Review of progress towards achievement of the Sustainable Development Goals in Ukraine. 2020. URL: [https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/26295VNR\\_2020\\_Ukraine\\_Report.pdf](https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/26295VNR_2020_Ukraine_Report.pdf) (дата звернення: 29.10.2025)

14. What is Sustainable Development? Concept, Definition, and Importance. Socio.Health. 2024. URL: <https://socio.health/population-and-development-issues-challenges/sustainable-development-concept-definition-importance> (дата звернення: 29.10.2025)

#### REFERENCES:

1. Kalashnikova, T., Herasymenko, I. (2024). Sotsialna polityka yak chynnyk zabezpechennia zhyttiistykosti derzhavy [Social policy as a factor in ensuring the viability of the state]. *Demohrafiia ta sotsialna ekonomika*, T. 57. № 3, pp. 59–78. DOI: <https://doi.org/10.15407/dse2024.03.059> (date of access: 29.10.2025) [In Ukrainian]
2. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Yedynu informatsiinu systemu sotsialnoi sfery [On approval of the Regulations on the Unified Information System of the Social Sphere]: Postanova KМУ vid 14 kvitnia 2021 r. № 404. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/404-2021-%D0%BF#Text> (date of access: 29.10.2025) [In Ukrainian]
3. Pro zatverdzhennia Stratehichnoho planu diialnosti Ministerstva sotsialnoi polityky Ukrainy na 2022 biudzhethnyi rik i dva biudzhethni periody, shcho nastaiut za planovym (2023–2024 roky) [On approval of the Strategic Plan of Activities of the Ministry of Social Policy of Ukraine for the 2022 budget year and the two budget periods following the planned one (2023–2024)]: Nakaz Ministerstva sotsialnoi polityky Ukrainy vid 11.02.2022 № 90. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0090739-22> (date of access: 29.10.2025) [In Ukrainian]
4. Pro skhvalennia Stratehii tsyfrovoho rozvytku innovatsiinoi diialnosti Ukrainy na period do 2030 roku ta zatverdzhennia operatsiinoho planu zakhodiv z yii realizatsii u 2025–2027 rokakh [On approval of the Strategy for the Digital Development of Innovative Activity of Ukraine for the period until 2030 and approval of the operational plan of measures for its implementation in 2025–2027]: Rozporiadzhennia KМУ vid 31 hrudnia 2024 r. № 1351-r. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1351-2024-%D1%80#Text> (date of access: 29.10.2025) [In Ukrainian]
5. Pro Tsili staloho rozvytku Ukrainy na period do 2030 roku [About the Sustainable Development Goals of Ukraine for the period up to 2030]: Ukaz Prezydenta Ukrainy 30 veresnia 2019 roku № 722/2019. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/722/2019> (date of access: 29.10.2025) [In Ukrainian]

6. Prohrama PROON iz pidvyshchennia stiikosti ta vidnovlennia [UNDP Resilience and Recovery Programme]. UNDP. Retrieved from: <https://www.undp.org/uk/ukraine/prohrama-proon-iz-pidvyshchennia-stiikosti-ta-vidnovlennia> (date of access: 29.10.2025) [In Ukrainian]

7. Solnyshkina, A. (2024). Sotsialna polityka: teoriia, metodolohiia ta praktychni aspekty vykladannia ta vprovadzhennia v profesiinu diialnist sotsialnykh pratsivnykiv [Social policy: theory, methodology and practical aspects of teaching and implementation in the professional activities of social workers]. *Social Work and Education*, № 1 (11), pp. 145–159. DOI: <https://doi.org/10.25128/2520-6230.24.1.12> (date of access: 29.10.2025) [In Ukrainian]

8. Spasiv, N., Kulyna, H., Lubkei, N. (2021). Sotsialne partnerstvo yak imperatyva sotsialno-ekonomichnoho rozvytku Ukrainy [Social partnership as an imperative for the socio-economic development of Ukraine]. *Visnyk ekonomiky*, № 3, pp. 8–19. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2021.03.008> (date of access: 29.10.2025) [In Ukrainian]

9. European Pillar of Social Rights Action Plan (2021). European Commission. Retrieved from: [https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/european-pillar-social-rights-building-fairer-and-more-inclusive-european-union/european-pillar-social-rights-action-plan\\_en](https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/european-pillar-social-rights-building-fairer-and-more-inclusive-european-union/european-pillar-social-rights-action-plan_en) (date of access: 29.10.2025)

10. Implications for Social Development (2025). Department of Economic and Social Affairs United Nations. Retrieved from: <https://www.un.org/en/desa/implications-social-developmen> (date of access: 29.10.2025)

11. Ketschau, T.J. (2017). Social sustainable development or sustainable social development – two sides of the same coin? The structure of social justice as a normative basis for the social dimension of sustainability. *International Journal of Design & Nature and Ecodynamics*, Vol. 12, Issue 3, pp. 338–347. DOI: 10.2495/DNE-V12-N3-338-347 (date of access: 29.10.2025)

12. Social Development for Sustainable Development (2025). Department of Economic and Social Affairs United Nations. Retrieved from: <https://social.desa.un.org/2030agenda-sdgs> (date of access: 29.10.2025)

13. Voluntary National Review (2020). The first Voluntary National Review of progress towards achievement of the Sustainable Development Goals in Ukraine. Retrieved from: [https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/26295VNR\\_2020\\_Ukraine\\_Report.pdf](https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/26295VNR_2020_Ukraine_Report.pdf) (date of access: 29.10.2025)

14. What is Sustainable Development? Concept, Definition, and Importance (2024). Socio.Health. Retrieved from: <https://socio.health/population-and-development-issues-challenges/sustainable-development-concept-definition-importance> (date of access: 29.10.2025)

## Social policy as a tool for ensuring sustainable development of the state

Sytnyk Oleksandr Ivanovych

PhD Political Sciences,  
Associate Professor at the Department  
of Socio-Humanitarian Technologies  
Lytsk National Technical University  
Lvivska str., 75, Lutsk, Ukraine  
ORCID: 0000-0001-8106-7482

*The relevance of the study is due to modern socio-economic challenges, in particular the transformation of state institutions, the digitalization of society, the consequences of full-scale aggression and the need to ensure the sustainable development of Ukraine. Social policy is a key instrument of state administration, capable of influencing social cohesion, the development of human capital and the creation of conditions for equal access of the population to social services. In the post-war period, its role is especially relevant, since the state needs not only to support existing social guarantees, but also to form proactive mechanisms of social integration, stimulate the development of human potential, modernize the social protection system and ensure interaction with civil society and international partners.*

*The purpose of the study is to comprehensively analyze the social policy of Ukraine as a tool for ensuring the sustainable development of the state, identify its effective areas of improvement and formulate scientifically based recommendations for the integration of social policy with the principles of sustainable development.*

*The methodological basis of the study is a set of scientific approaches, including systemic, structural-functional and institutional approaches, which allow considering social policy as an integral system of public administration and assessing the relationship between its elements in ensuring social stability and the development of human potential. The analysis used methods of studying regulatory and legal documents, strategic programs and plans of social policy of Ukraine, national and international reports, statistical data, as well as a practical analysis of the implementation of the UN Sustainable Development Goals and the national Sustainable Development Goals of Ukraine for the period up to 2030. The results of the study show that the social policy of Ukraine is gradually moving from a reactive approach to a model of "social investment", when support is aimed at increasing human potential, education, retraining and integration of citizens into socio-economic life. The main areas of improvement of social policy are identified: modernization of the social protection system, digitalization of social services and active involvement of civil society and international partners. An integrative approach to social governance is proposed, in which the state, communities and public initiatives interact in synergy to ensure sustainable social development in the post-war period. Based on the analysis, scientifically based recommendations are formulated to increase the effectiveness of social policy, strengthen social cohesion and implement the principles of the Sustainable Development Goals in national practice.*

**Key words:** social policy, sustainable development, human capital, sustainable development goals, social cohesion.

Дата першого надходження рукопису до видання: 27.10.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 24.11.2025

Дата публікації: 15.12.2025